No. 2168 Zaterdag 25 Juli 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

„De Koninklijke" in 1924.

De *Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij tot Exploitatie van petroleumbronnen in Nederlandsch Indië*, algemeen bekend als de *Koninklijke* en in het buitenland *the Royal Dutch* wordt genoemd, heeft zich door de voortvarendheid van haar bestuur om in alle deelen der wereld belang bij de petroleumindustrie te nemen, waardoor zij gegroeid is tot één van de meest vooraanstaande concerns op haar gebied, alom een buitengewone reputatie verworven. Het viel daarom te begrijpen, dat zoowel hier als in het buitenland het jaarverslag met groote belangstelling werd tegemoet gezien. Dit jaarverslag bevat verschillende beschouwingen omtrent het petroleumvraagstuk, welk probleem, zooals bekend, in het economisch en politieke leven der volkeren diep ingrijpt. Het is daarom wel van belang om op enkele mededeelingen in bovengenoemd verslag vervat, in het bijzonder de aandacht te vestigen.

Voor het eerst sinds vele jaren viel in de wereldproductie van petroleum een achteruitgang waar te nemen en deze bedroeg in 1924 1.013.010.000 tegen 1.018.900.000 vaten in 1923.

Wat de productie van de *Koninklijke Shell* groep betreft, zoo bedroeg die in 1924 13.388.110 tegen in 1923 14.686.031 genichtston. Deze vermindering kwam in hoofdzaak op rekening van de sterke achteruitgang der productie in Mexico en op de vermindering in de Vereenigde Staten. Hoewel de opbrengst in Nederlandsch-Indië, Serawak, Egypte, Roemenië en niet het minst Venezuela vooruitging, kon de vermindering in Mexico en de Vereenigde Staten toch niet geheel worden goed gemaakt. De productie van Djambi was nog gering en bedroeg slechts 5686 ton. Nog steeds verkeert men in het onzeke, welke rol Djambi in de toekomst zal spelen; niettegenstaande aan de ontwikkeling van de terreinen aldaar groote aandacht wordt geschonken, is het nog niet gelukt, een goede productie te verkrijgen. Ten opzichte van Argentinië wordt medegedeeld, dat de ingewikkelde rechtstoestanden aldaar groote moeilijkheden opleveren en een vlotte ontwikkeling hebben belemmerd. In Peru zijn verschillende terreinen verworven en aldaar wordt een geologisch onderzoek ingesteld teneinde uit te maken of en op welke plaatsen boringen zullen worden verricht.

In Irak werd door de *Turkish Petroleum Cy.* waarin de *Koninklijke* groep voor 25 pct. is geinteresseerd, van het gouvernement een concessie verkregen voor 75 jaar. In genoemde maatschappij zijn aanzienlijke Engelsche, Amerikaansche en Fransche belangen vertegenwoordigd.

De Russische belangen brachten in 1921 nog geen verbetering.

Petroleum gaat steeds een grooter rol spelen. De verschillende producten, die daaruit worden vervaardigd, worden steeds grooter levensbehoeften. Het gebruik van automobielen neemt gestadig en in een snel tempo toe en deze zijn in het tegenwoordige bedrijfsleven geheel onmisbaar geworden. Men neemt aan, dat over de geheele wereld aan het einde van 1924 ruim 18.5 millioen auto's en bijna 3 millioen vrachtauto's bestonden, waarvan verreweg de meeste in de Vereenigde Staten in gebruik waren. Het is te begrijpen, welke geweldige hoeveelheden benzine daardoor jaarlijks verbruikt moeten worden en met het stijgende autoverkeer zal de vraag naar benzine toe nemen. Het vliegwezen blijft klimmende hoeveelheden benzine gebruiken. Voor zee en binnenvaart wordt stookolie hoe langer hoe gewichtiger. Men ziet in de toekomst een toenemend gebruik van vloeiende brandstof tegemoet. Asphalt, welke uit verschillende soorten zware olie wordt bereid, blijkt overal het best bruikbare materiaal voor wegbedekking en de roep om goede wegen gaat overal gepaard met het toenemend gebruik van de automobiel. Waar aldus de petroleum een steeds belangrijker rol in het leven der menschheid speelt, is het te begrijpen, dat het streven om overal nieuwe petroleumvelden in productie te brengen onverminderd aanhoudt.

Uit bovenstaande zou mogen worden afgeleid, vooral in verband met de toenemende behoefte aan petroleumproducten, dat de prijzen in het afgeloopen jaar naar boven zouden zijn geloopen. Dit is eventueel niet het geval geweest. De oorzaken, die hiertoe hebben geleid was de bijzondere constellatie van enkele markten en bovendien de meer-wetenschappelijke bereidingswijze, waardoor een zelfde hoeveelheid ruwe olie een grooter rendement aan geraffineerde producten geeft.

De *Koninklijke Petroleum Maatschappij* beschikt over een groote tankruimte en aan het einde van het vorige jaar bezat zij 1.500.000 ton laadvermogen, welke gedurende dat jaar een hoeveelheid van 11.200.000 ton heeft vervoerd. De scheepsruimte bleek geheel berekend voor de eischen, die daaraan werden gesteld. Oude schepen werden verkocht en in de tweede helft van het vorige jaar werden 6 motor-tankschepen, elk van 10.000 ton laadvermogen, besteld. De vloot van de *Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij* werd verder afgewerkt en aan het einde van het jaar stond 80.000 ton nieuwe schepen op stapel.

In Juli 1924 werd het geplaatste aandeelenkapitaal met f 80.364.000 vergroot, terwijl bovendien f 630.000 nieuwe aandeelen werden uitgegeven voor de overname van de groote meerderheid der aandeelen van de *Oelwerke Stern Sonneborn A. G.* te Hamburg, welk Mij. een uitgebreide organisatie bezit voor den smeeroliehandel in Duitschland.

In Juli 1924 werd op rekening van de te verwachten winst een interim dividend van 10 pct. betaald over het toen uitstaand kapitaal en het wordt een bevredigend resultaat geacht, dat thans kan worden voorgesteld om afgezien van gebruikelijke 4 pct. op de preferente en 4½ pct. op de prioriteitsaandeelen nog een slotdividend van 13 pct. uit te keeren over het tot f 402.451.000 vergrootte aandeelenkapitaal. (Het vorig jaar 25 % dividend.) Op ulto, Dec. 1924 beschikte de *Koninklijke* over rond 120 millioen gld. aan kasmiddelen.

Aan de werkzaamheden in de verschillende landen worden daarna verschillende mededeelingen gedaan. Van bijzonder belang nog is de aanmerkelijke uitbreiding, die in verband met de toenemende aanvoer van Venezolaansche olie aan het bedrijf der *Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij* werd gegeven. Besloten werd verwerkingscapaciteit op de raffinaderij te verhoogen tot 7000 ton per dag, de bestaande tankcapaciteit van ongeveer 2 millioen barrels zal worden vergroot tot ongeveer 3 millioen barrels, de opstelling der daartoe benoodigde tanks nadert hare voltooiing.

Wat tenslotte nog de winst aangaat, zoo heeft die het vorige jaar bedragen f 87.983.567 tegen f 84.856.791 in 1924. De belangrijke vergrooting van het kapitaal heeft dus nog niet geresulteerd in een aanmerkelijke toename van de winst, doch niet onmogelijk is het, dat deze kapitaalsuitbreiding eerst in het thans loopende jaar het noodige effect zal sorteeren.

DE CURAÇAOSCHE BEGROOTING VOOR 1925 IN DE 1ste KAMER.

In de zitting van 24 Juni l.l. werd in de 1ste Kamer onze Begrooting voor 1925 behandeld.

Wij hebben hier en daar eenige (??!!) geplaatst. Men moet zich inderdaad ten hoogste verwonderen over dergelijke beweringen in onze Staten Generaal, die ten duidelijkste bewijzen hoe weinig men in bijzonderheden van onze locale toestanden op de hoogte is.

De heer Heerkens Thijssen: Mijnheer de Voorzitter! Gaarne zou ik bij deze begrooting enkele beschouwingen wijden aan deze kolonie. Het is der Kamer bekend, dat Curaçao, bestaande uit drie Benedenwindsche en drie Bovenwindsche eilanden, jarenlang gezucht heeft onder de nooden der tijden, jarenlang in een vrij droevigen toestand heeft verkeerd, die zijn terugslag ook in ons land vond. Immers, doordat men zich zelf niet kon bedruipen. moest Nederland bijspringen om in het allernoodzakelijkste te voorzien. Echter kon niet worden voorkomen een voortdurend heerschende armoede onder de bevolking, welke slechte toestand niet het minst veroorzaakt werd door de geweldige droogte, die soms tijden achtereen de kolonie teisterde en het onmogelijk maakte, iets behoorlijks te ondernemen, hetgeen vanzelf leidde tot een zekere apathie. Daarin is gelukkig een keer gekomen; sedert het Panama-kanaal is gegraven en geopend, is de aandacht meer op Curaçao gevestigd en ziet men een toekomst, die men vroeger nooit had verwacht. De haven van Willemstad kan worden een aanleghaven voor de schepen, die naar het Panamakanaal gaan en men verwacht, dat de industrie, welke zal ontstaan, bronnen van inkomsten zal scheppen, waaraan men vroeger niet dacht. Dat alles is inderdaad bezig zich te verwezenlijken, nu de Curaçaosche Petroleum Compagnie daar belangrijke installaties gemaakt heeft, welk werk aan heel wat menschen brood kan geven en de opkomst voor de kolonie kan worden. De regenten en ook het bestuur der kolonie zelf hebben daarop van den aanvang af het oog gevestigd, maar steeds ook heeft men in de kolonie met een zeker wantrouwen (?!?) naar het begin (?!?) van dat werk uitgezien, omdat hier en daar verteld werd en meer en meer de meening ging postvatten, dat die maatschappij een belanglijk aantal werkkrachten van buiten zou invoeren. Gevreesd werd voor een invasie van negers uit Jamaica, Barbados en andere niet Nederlandsche eilanden, die dan natuurlijk niet het allerbeste van hun bevolking zouden afstaan, maar het résidu. Ik ben niet bekend in die streken, maar ik kan mij voorstellen dat, wanneer die eilanden het uitschot van hun negerbevolking over de Nederlandsche kolonie uitgieten, die kolonie daarmede niet gelukkig is.

Men heeft getracht, te voren maatregelen te treffen door het ontwerpen van een soort van koelie-ordonnantie, een ontwerp-verordening tot het strafbaar stellen van overtredingen van overeenkomsten betreffende huur van diensten en van werk, een verordening, die zeker niet noodig is voor degenen die onder Nederlandsch gezag staan en die dus duidelijk het oog had op de vreemdelingen.

Met bijzonder veel genoegen heb ik in de Memorie van Antwoord gelezen, dat het gevaar zoo niet geheel is bezworen, dan toch tot een geringen omvang is teruggebracht. De Curaçaosche Petroleummaatschappij schijnt van haar heilloos voornemen te hebben afgezien. Het schijnt, dat financieele overwegingen een rol speelden, maar men schijnt er nu meer voordeel in te zien, de werkkrachten uit eigen kring te halen.

Ik behoefde dit alles niet te zeggen want hel is volkomen in overeenstemming met de mededeelingen van den Minister in de Memorie van Antwoord, maar ik wensch in dat verband nog een woord van ernstige waarschuwing uit te spreken. Volgens de laatste gegevens, die ik ontving, werken op Cuba nog 254 werklieden van Aruba en van Curaçao ongeveer 700. Deze 1000 menschen werken niet voor hun pleizier in een Engelsche kolonie (???!!) onder ongunstige omstandigheden en zij zouden gaarne naar hun land terugkeeren. Ik zou er bij de Regeering op willen aandringen, den gunstigen tijd voor Curaçao en de andere Benedenwindsche eilanden te benutten, om vreemde werkkrachten zooveel mogelijk te weren en te zorgen, dat de eigen-inwoners thuis een bestaan kunnen vinden. Dan zal de tijd aanbreken, waarvan de Gouverneur van Curaçao in zijn openingsrede sprak, dat men eindelijk herademen kan en zal men vrij spoedig een toekomst te gemoet gaan, waarvan men niet gedroomd heeft. Ik vertrouw, dat de Regeering het oog op de ontwikkeling van zaken gevestigd zal houden.

De heer **de Graaff.** Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Het is inderdaad een feit. dat tot groote voldoening aanleiding moet geven, dat door verschillende oorzaken, in hoofdzaak genoemd door den geachten afgevaardige den heer Heerkens Thijssen, de kolonie Curaçao, en met name de hoofdplaats Willemstad, naar verwachting tot grooten bloei zullen komen. De resultaten daarvan zullen zich afspiegelen in een algemeen stijgen van de welvaart van het land en ook in een betere financieele verhouding tot het moederland.

Natuurlijk hebben zich door de omstandigheid, dat vrij plotseling een groote aanvraag van werkkrachten ontstond, aanvankelijk moeilijkheden voorgedaan. Die moeilijkheden zullen, naar ik vertrouw, op den duur vanzelf tot een oplossing komen. Dat daarbij getracht is om ten deele van buiten werkkrachten te betrekken, aan die poging zal vermoedelijk ten deele het feit ten grondslag hebben gelegen, dat de eischen van de werkkrachten van het land zelf, naar ik vernam, wel eens buitensporig hoog zijn geweest (?!?!); naar het schijnt, worden ook thans nog somtijds onevenredig hooge loonen gevraagd. (?!?) Van een weren van vreemde arbeidskrachten kan moeilijk sprake zijn. Men zou daardoor allicht represaillemaatregelen uitlokken (?!), wat ook voor Curaçao zelf niet wenschelijk zou zijn. Intusschen ligt het voor de hand, dat het bestuur der kolonie zooveel mogelijk zal moeten zorgdragen, dat op den invoer van vreemde arbeidskrachten een nauwkeurig toezicht wordt gehouden, opdat niet binnenkomt, zooals de geachte afgevaardigde de heer Heerkens Thijssen het heeft uitgedrukt, het residu, het uitschot van andere landen.

Mijnheer de Voorzitter! Ik houd mij overtuigd, dat men niet in gebreke zal blijven, aan dien plicht te voldoen en dat ook overigens zooveel doenlijk een gedragslijn zal worden betracht, waarbij aan de verkrijging van arbeidskrachten uit het land zelf ten behoeven van de nieuwe instellingen, die in Curaçao tot stand zijn gekomen, en evenzeer aan de arbeidsverhoudingen voor de werknemers een zooveel mogelijk gunstige vorm zal worden gegeven.

De beraadslaging wordt gesloten en het ontwerp van wet zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zooals onze lezers in dit nummer kunnen zien, is door den Gouverneur het ontwerp tot *pœnale sanctie* ingetrokken en is dit gevaar dus bezworen.

Onze Oeververbinding.

(*Ingezonden.*)

Er komt leven in de brouwerij. Het balletje door JAN PAUL opgegooid rolt dóór en meerderen trachten het hunne bij te dragen tot verbetering van de verbinding tusschen onze beide stadsgedeelten. In hoofdzaak draaien de ideeën om hetzelfde punt. Ten eerste opheffing der brug en het ontwerpen van een *tunnel onder de haven* of een *Transbordeur over de haven*. Ten tweede het laten bestaan der brug als zijnde een rechte lijn en dus de kortste verbinding tusschen twee puntenen een hulpverbinding in den vorm van een Ferryboot om, indien de verbinding tusschen die twee punten verbroken is, deze zoo veel mogelijk nabij te komen.

Nu verdient het laatste mijn inziens de voorkeur als zijnde het meest eenvoudige, het meest goedkoope en het snelst uitvoerbaar. Het *plan-tunnel* lijkt mij vrijwel onuitvoerbaar en daar dit onderwerp door J. thans wederom in vage lijnen opgeld doet, lijkt mij een kleine beschouwing niet overbodig en geheel in de lijn van de zeer juiste redactienoot onder het stuk.

Wil men een tunnel maken, dan moet men boren en springen en tegelijk een waterdichte buis hetzij van cement hetzij van in elkaar gebouten ijzeren segmenten er in brengen evenals bij de tunnels onder de Hudson in New-York.

Nu moet men, wil men boven den tunnel een voldoend dikke aardlaag houden om den druk op den tunnelbuis op te heffen, zeker gaan tot 100 voet diepte. Maar het is bekend dat ons eiland als een spons zeer poreus is en dus het water door alle mogelijke openingen door den bodem dringt en dus ook in den te boren tunnel. Derhalve moet dit water er sneller uit gepompt worden dan het in den tunnel binnendringt.

Hoe gemakkelijk dat gaat, heeft de **C. P. I. M.** ondervonden met het vervaardigen der sleephelling. Enorme sommen heeft men daaraan besteed, deskundigen uit Nederland laten overkomen, op alle mogelijke manieren geprobeerd den bodem dicht te maken tot eindelijk ten laatste het plan opgegeven werd en daar terecht kwam, waar ook eens ons tunnelplan terecht zal komen.

Een ander voorbeeld: De gemeente Amsterdam zoekt reeds jaren naar een goede verbinding der beide IJ-oevers, om twee dichtbewoonde gedeelten der stad en uitgebreide fabrieksterreinen met elkaar te verbinden. Bekwame ingenieurs hebben plannen gemaakt, welke practisch zeer goed uitvoerbaar zijn, doch alle stuiten zij af op de hooge kosten van een tunnelbouw. Als dan een stad met 700.000 inwoners en dus met grootere draagkracht en grootere belangen van Curaçao, van dergelijke plannen afziet, dan mogen wij gerust ons hoofd er bij neerleggen en ons tunnelplan als financieel onuitvoerbaar beschouwen.

Hoe staat het met een *Transbordeur*? Wel, deze is zeer goed uitvoerbaar, maar zeker met geen f 3.000.000 te dekken en gaat dus evenzeer onze financieele draagkracht te boven.

Laat daarom toch in vredesnaam het Gouvernement ingrijpen en een Ferryboot in de vaart brengen, deze toch kan binnen een jaar kant en klaar zijn. Anders staan wij over 10 jaar nog voor een geopende brug met als kortste verbinding tusschen Punda en Otrabanda, 16 K.M. rondom het Schottegat. PRACTICUS.

RAPPORT-WONING-COMMISSIE.

Deze Commissie, door ZExc. den Gouverneur BRANTJES op 17 Dec. 1924 benoemd, met opdracht maatregelen op te sporen en aan te wijzen tegen den heerschenden woningnood en na te gaan of het instellen eener huurcommissie op Curaçao wenschelijk is. — heeft in dato 7 Juli het hieronder volgend verslag uitgebracht.

De Commissie bestond aanvankelijk uit de Heeren Dr. H. POLVLIET, als lid en Voorzitter, H. J. C. HENRIQUZ, J. C. DE RIDDER, J. H. SPROÇKEL en B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT. Reeds in de eerste bijeenkomst, werd algemeen de wenschelijkheid gevoeld, de Commissie uit te breiden met enkele personen, van wier deskundig oordeel veel voordeel zou kunnen worden getrokken, en besloot de Commissie zich tot Uwe Excellentie te wenden met het verzoek, haar aan te vullen met de Heeren P. L. GORSIRA, Inspecteur der Belastingen en H. B. BAKKER, Directeur van Openbare Werken.

Tevens verzocht de Commissie de plaats van den Heer SPROCKEL, die wegens vertrek naar Nederland ontslag als lid had gevraagd, aan te vullen door benoeming van den Heer J. DE JONGH, Bestuurslid (thans Voorzitter) van den C. R. K. Volksbond, tevens medeonderteekenaar van na te noemen request.

Het is de Commissie aangenaam, te kunnen vermelden, dat door Uwe Excellentie, bij Beschikking van 21 April 1925 No. 320, aan beide bovenbedoelde verzoeken werd voldaan.

Nadat den leden ter kennisneming waren toegezonden het door den Heer SPROCKEL c. s. ingediende verzoekschrift, dat den stoot gaf tot de instelling der Commissie, van het Rapport der vorige Commissie, waaraan een gelijksoortige opdracht was verstrekt als aan onze Commissie (welk Rapport 30 December 1921 was ingediend). en van enkele werkjes betrekking hebbende op de toepassing der Woningwet, en der Huurcommissie- en Huuropzeggingswetten, werd eene tweede bijeenkomst gehouden tot bespreking van de verschillende vragen, welke de Commissie onder oogen had te zien.

De Commissie was van oordeel, dat achtereenvolgens de volgende vragen eene beantwoording moesten vinden:

1o: Bestaat momenteel in Curaçao eene zoodanige woningnood, dat het nemen van maatregelen tot wegneming daarvan, noodig moet worden geacht?

2o. Welke maatregelen kunnen en behooren van Gouvernementswege te worden genomen of althans bevorderd, om tot die wegneming te geraken?

3o. Is instelling eener Huurcommissie (na vaststelling van wettelijke voorschriften in den geest der Huurwetten, in het Moederland geldende) noodig of althans gewenscht?

De omtrent deze verschillende punten gevoerde besprekingen leidden tot het volgende resultaat:

ad 1o. Door ondervraging van verschillende categorieën van personen, en uit eigen ervaring van enkele leden, meent de Commissie als hare overtuiging te moeten uitspreken, dat momenteel beslist ernstige woningnood aanwezig is, hetgeen blijkt uit het feit, dat verschillende personen, behoorende tot zeer uiteenloopende lagen der maatschappij noodgedwongen blijven wonen in perceelen, die óf niet voldoen aan de daaraan te stellen eischen, óf eene hoogere huur vereischen dan overeenkomstig het gehalte der woning billijk is te achten; doordat geene andere, hun beter passende woningen beschikbaar zijn, zijn bedoelde personen verplicht met de door hen thans bewoonde perceelen genoegen te nemen.

ad 2o. Naar het oordeel der Commissie behoort het Gouvernement, het eenige lichaam, dat naar hare meening voor het verleenen van hulp ten deze in aanmerking kan komen, zijne medewerking te verleenen tot wegneming van dezen bovengemelden misstand, en wel door toepassing van een of meer van de hierna te noemen middelen:

A: Het afstaan van daarvoor geschikte, ter beschikking van het Gouvernement zijnde, terreinen (Mundo Nobo, Penweg, Waaigat), hetzij kosteloos, hetzij tegen lagen prijs en onder gemakkelijke betalingscondities, aan personen, die aldaar woningen wenschen te bouwen.

Een lid der Commissie was van meening, dat het geene aanbeveling verdiende, bovenbedoelde terreinen *kosteloos* af te staan, doch daarvoor in elk geval eene contraprestatie in geld te vorderen, terwijl een ander lid in plaats van: „lagen" zou willen lezen: „zeer aannemelijken" prijs, terwijl tenslotte een derde lid achter het woord: „personen", in vorenstaande conclusie voorkomende, zou willen opnemen de woorden: „of vereenigingen", alle welke wijzigingen en toevoegingen in de Commissie geene meerderheid van stemmen konden verkrijgen.

B: Het verleenen van bouwcredieten aan bovenbedoelde personen (of „Vereenigingen" volgens bovenbedoeld lid).

De afstand der terreinen, en de verleening der bouwcredieten, hierboven onder *A.* en *B.* vermeld, zal naar het oordeel der Commissie moeten geschieden onder voldoende waarborgen voor de betaling, eventueel terugbetaling der gelden, b.v. door den eigendom van den grond niet eerder over te dragen (dan) na de betaling. Tevens moet bij het verleenen van bovenbedoelden steun bedongen worden, dat de te bouwen woningen, hetzij uitsluitend voor eigen gebruik bestemd worden, hetzij ingeval van verhuring, de te bedingen huurprijs niet hooger gesteld mag worden, dan door het Gouvernement zal zijn vastgesteld. Ten slotte moeten aan de te bouwen woningen zekere eischen uit een gezondheidsoogpunt worden gesteld, en in bijzondere gevallen tevens enkele welstandseischen.

C: Het verbeteren van Gouvernementswege van de verbinding tusschen de hoofd- en de buitenwegen der stad, en de aanleg van nieuwe wegen op voor woningbouw geschikte terreinen.

D: De instelling van goed functionneerende autobusdiensten van het centrum der stad naar de verschillende buitenwijken, waarbij de tarieven zoodanig moeten worden gesteld, en de autobussen zoodanig behooren te worden ingericht, dat daarvan door een een ieder kan worden gebruik gemaakt.

Naar de meening der Commissie is aan het hierboven sub *C.* en *D.* voorgestelde tot heden niet genoeg de aandacht gevestigd, en zullen deze beide middelen naar haar oordeel krachtig kunnen medewerken tot bevordering van woningbouw, en daardoor tot wegneming van den bestaanden woningnood.

E: De bevordering van bouwkundig vakonderwijs en van deskundige voorlichting bij den bouw van woningen.

Dit punt behoeft naar de meening der Commissie geene nadere toelichting, daar het algemeene bekendheid is, dat werkelijk vakkundigen op het gebied van woningbouw op Curaçao niet aanwezig zijn.

ad 3o: De meerderheid der Commissie meent de instelling eener Huurcommissie, na vaststelling der daartoe vereischte wettelijke bepalingen, alleen als noodmaatregel, en alleen voor het geval de hiervoren genoemde middelen door het Gouvernement niet ter hand genomen worden, of geen voldoend resultaat hebben, te mogen aanbevelen, tot welke slotsom zij komt op deze overwegingen, dat spoedig ingrijpen dringend noodig is, en de instelling eener Huurcommissie, en de daaraan voorafgaande vaststelling van bepalingen in den zin der Hollandsche Huurcommissie- en Huuropzeggingswetten (gesteld daarvoor eene meerderheid werd gevonden) zeer veel tijdverlies met zich zou brengen, terwijl ten slotte de Huurcommissie met vele moeilijkheden te kampen zou hebben.

In afwijking van dit standpunt der meerderheid der Commissie, achtte EEN lid der Commissie instelling eener Huurcommissie in elk geval gewenscht, terwijl een tweetal leden der Commissie daartoe in GEEN geval zouden willen overgaan, daar naar hunne meening de instelling eener zoodanige Commissie niet anders dan remmend op de toename van den woningbouw kon werken.

Resumeerende komt de Commissie tot ongeveer gelijke conclusies als die, welke in 1921 omtrent hetzelfde onderwerp verslag uitbracht, behoudens enkele nieuwe voorstellen, en met dit verschil, dat het voor bewoning beschikbaar stellen van aan het Gouvernement toebehoorende woningen, als niet meer voor uitvoeringen vatbaar, moet vervallen. Met hare voorgangster is onze Commissie van oordeel, dat eigen aanbouw van woningen van Gouvernementswege om verschillende redenen moet worden ontraden, o.a. wegens den daardoor veroorzaakten doodenden invloed op het particulier initiatief.

Aan het slot harer beschouwingen en conclusies gekomen, verklaart de Commissie het op hoogen prijs te zullen stellen, indien Uwe Excellentie termen kon vinden, dit rapport ter kennis te brengen van het Bestuur van den C. R. K. Volksbond alhier, welke den stoot heeft gegeven tot de instelling onzer Commissie, en ongetwijfeld met groote belangstelling van al hetgeen het door dat lichaam ingediend request thans of in de toekomst mocht uitwerken, zal willen kennisnemen.

De Film

VAN DE

„BATAAFSCHE."

Zooals wij reeds in ons vorig nummer aankondigden, is Dinsdagavond ll. in het Clubgebouw van *Asiento* voor een uitgelezen schare van genoodigden, waaronder Z.Exc. Gouverneur BRANTJES en dochter, de Procureur Mr. J. B. GORSIRA met echtgenoote, Mgr. M. G. VUYLSTEKE met secretaris de eerste plaats innamen, de film van het petroleumbedrijf van de *Koninklijke* in Nederlandsch Oost-Indië vertoond.

Den Heer en Mevrouw BASTET, die de gasten van dien avond ontvingen, komt alle eer toe en de talrijke notabelen onzer samenleving, die de hoffelijke uitnoodiging beantwoordden, hebben daaraan een hoogst leerzamen en tevens gezelligen avond te danken gehad.

Voor het eerst hebben wij bij deze gelegenheid het eenvoudige, hoogst practische clubgebouw van *Asiento* kunnen bewonderen.

Een modelgebouw voor de tropen, met breede ruime zijgalerijen, bij elke weersgesteldheid frisch en luchtig te ventileeren, met gemakkelijke rieten stoelen, ingericht zoowel voor gezellig samenzijn, als voor vergaderingen, voor tooneel- en bioscoopuitvoering; een bouwwijze, die dat de *Curaçaosche Schouwburg My.* eenvoudig te copieeren heeft of in ellipsvorm te wijzigen, om een ideale tooneelzaal rijk te zijn.

Ten 8 uur aangekondigd, kon de vertooning door de vertraagde komst van den Gouverneur eerst ten half 9 beginnen. Z.Exc. werd door het *Wilhelmus*, gespeeld door de Stafmuziek begroet, en ook verder gedurende den avond bracht deze muziek verschillende stukken ten gehoore, wat bij de verversching, die overvloedig werden aangeboden, den gasten een hoogst welkome afwisseling en verfrissching bezorgde.

***

In opdracht van de *Bataafsche P. M.* vertrok in het begin van 1924 de bekende Nederlandsche film-operateur WILLY MULLENS, vergezeld van den Heer C. VAN BERGEN, chef van den inwendigen dienst van de *Bataafsche*, naar Indië.

Beiden hebben zich prachtig van hun opdracht gekweten, en alle eilanden van onze Oost doorkruist, alle nederzettingen bezocht en in het geheel ruim 20 duizend meter film opgenomen.

Het [illegible] op het doek, het trotsche hoofdgebouw van de *Bataafsche* in den Haag, het centrum, waar alle draden uit alle werelddeelen bijeenkomen en van waaruit de stuwkracht uitgaat. Daarna werd op de wereldkaart de verschillende productiegebieden van de *Shell* aangewezen. In *Amerika*: Argentinië, Peru, Venezuela, Mexico, Californië en de Roxana. In *Europa*: Rumenië. In *Afrika* Egypte. In *Azië*: Onze Oost-Indische eilanden Borneo, Sumatra en Java.

Het eerste gedeelte van de film was zuiver theoretisch en wetenschappelijk. Het behandelde het waarschijnlijk ontstaan van de aardolie als een ontledingsproduct van de vetbestanddeelen van organische resten, afgestorven microfauna (*plankton*) op den bodem van betrekkelijk ondiepe zeeën, die later door de sedimenten en lagen, die zich daarboven afzetten, werden ingesloten. Zoo zagen we die verschillende lagen zich boven elkander vormen: de mooiste geologische kaart van de aardkorst in doorsnede: de toekomstige olievelden.

Door afkoeling en inkrimping van de aardkorst ontstaan spanningen en zien wij die aardlagen, oorspronkelijk vrij horizontaal, langzaam opgelicht, geplooid en gewelfd worden en zoo aan de oppervlakte de opheffingen (*anticlinaal*) en inzinking (*synclinaal*) van het terrein vormen, de kostbaarste, bijna de eenig zekere aanwijzingen voor de geologen, dat zich daaronder aardolie bevindt. Bij breuken van die aardlagen stijgen soms langs die breukzijden de gassen of de olie van zelf naar boven en vormen daar gasbronnen of klein oliemeertjes.

Somtijds zijn die anticlinalen vele K.M.'s ver van elkander verwijderd, doch wanneer het terrein dor en kaal of weinig begroeid is, betrekkelijk gemakkelijk voor den geoloog terug te vinden.

Schitterend waren in het IIe deel de Indische landschappen met rijke vegetatie van oerwouden. Evenwel wanneer men zulke streken voor zijn oogen ziet, kan men zich eenigermate een denkbeeld vormen welk een reuzenwerk het voor den geoloog is, niet alleen daarin door te dringen, maar nog meer in zulke bijna ondoordringbare wouden nog die zekere aanwijzingen van *anticlinaal* en *synclinaal* terug te vinden.

Doch zijn, deze plaatsen eenmaal door de geologen vastgesteld en in kaart gebracht, dan begint een ander werk, het neervellen dier woud-reuzen, het openkappen en de aanleg van wegen, de aanvoer van materialen voor den opbouw der *derricks* (boortorens), van buizen en machineriën enz. door middel van koelies, van karbouwen en karren, of van de meer moderne rupsencamions. Van dit alles werd voor den leek een duidelijk beeld gegeven. Vooral de Indische landschappen, het oerbosch, de reuzen-rivieren met de drassige oevers en hun paalwoningen op Borneo, de primitieve kampementen bij de oliebronnen en later de afgebouwde woningen van den directeur en de employé's, de koeliekampongs, de raffinaderij, pompstations met pijpleidingen, het transport van de olieproducten door middel van tanktreinen, per schip, per tankboot enz.

* * *

Het destillatieproces van de ruwe olie, zooals het ons in de lezing van den Heer H. W. VAN OCKENBURG in December van het vorig jaar was uitgelegd, werd hier op het doek gebracht door middel van een schematische voorstelling van een distilleerketel in het laboratorium met condensor en dephlegmator, waarin de ruwe olie naar gelang van lagere of hoogere temperatuur telkens gesplitst wordt in fracties van verschillende vluchtigheid. Telkens werd elk onderdeel van het destillatieproces in het laboratorium ons ook in het groot en in werkelijkheid in dat overeenkomstig deel van de raffinaderij voor oogen gebracht.

Het meest moderne systeem van destillatie, — zooals het tegenwoordig hier in de raffinaderij van de C. P. I. M. wordt toegepast, de *gefractioneerde condensatie*, door een buizenoven, waar in korten tijd de ruwe olie tot de hoogste temperatuur wordt opgevoerd en alle verbindingen, die men als destillaat wil winnen, tegelijk en te zamen in dampvorm worden gebracht, daarna in een ketel gesplitst in vloeistof (de residu) en in dampen, die door middel van een reeks van dephlegmatoren en waterafkoeling verdichten tot de fracties van verschillende vluchtigheid, — dit systeem schijnt in Oost Indië nog niet te worden toegepast. Curaçao is de eerste raffinaderij van de *Koninklijke* (buiten de Ver. Staten) waarin dit moderne systeem is ingevoerd.

Interessant voor den leek was bijzonder de blikmakerij, het vormen, het automatisch soldeeren en het vullen der blikken, welk werk in Oost-Indië in hoofdzaak door vrouwen schijnt te gebeuren.

Zooals men weet leveren de olieputten van Venezuela tot nu toe alleen olie met asphalt tot basis, wat grootere productie aan stookolie en ook van asphalt waarborgt. Daarentegen heeft de ruwe olie van Oost-Indië parafline tot basis. Daarom leveren aldaar de raffinaderijen nog een ander bijproduct: parafine en was, wat voor Curaçao, althans vooreerst, niet te verwachten is.

Zoo zagen wij op het doek, het gieten en verpakken der wasblokken en de kaarsenfabricatie. Al de was, die tegenwoordig in Indië gebruikt wordt voor het batikken, is een bijproduct van de petroleum-raffinaderijen.

Een groote afwisseling in dit technisch en industrieel gedeelte van de film bracht de vertooning van de verschillende rassen en volkstypen, hun dagelijksch leven, hun volksspelen, de gamelang, dansen, de school- en kerkgebouwen, het onderwijs, de inrichting van een hospitaal, een patiëntenuur en de etablissementen en kantoorgebouwen van de *Bataafsche*.

Achtereenvolgens legden we zoo een bezoek af op de meeste ondernemingen van de **B. P. M.**: te Pankalan Brandan; zagen we de tankinstallaties van Poelo Bukom en Poelo Samboe, de installaties te Tjepoe op Java, te Bladjoe in Palembang enz.

Wanneer we b.v. zien hoe Balik-Papan op Borneo, een plaats die 25 jaar geleden nog overdekt was met oerwoud, en nu een van de grootste olie-raffinaderijen van Nederl. Indië is, met een uitvoerhaven, die China en Japan van petroleum en benzine voorziet, dan krijgen we respect voor het reuzenachtig bedrijf, voor de enorme prestaties van de *Bataafsche*.

Eigenlijk hebben we hiervoor een voorbeeld uit den vreemde niet noodig.

Het enorm uitgegroeid bedrijf op dat eertijds woest, waardeloos, met doornstruiken begroeid schiereilandje van *Asiento* en dat alles in tien jaar tot stand gebracht, nu reeds met een uitvoerwaarde van 26 millioen aan olieproducten over één jaar, dat alles wijst ons welk een machtige organisatie de *Koninklijke* is, waarvan onze **C. P. I. M.** een dochter-maatschappij is. Een organisatie, een der machtigste der wereld, werkend met een kapitaal van ruim 400 millioen gld., die bijna gereged elk jaar ± 25% aan dividend uitkeert, die in de laatste jaren aan den Nederlandschen en Indischen fiscus gemiddeld 32 millioen gld. per jaar aan belasting (de oorlogswinstbelasting niet eens meegerekend) betaalde.

Curaçao is er het sprekend voorbeeld van, hoe dit bedrijf voor ons geheel eiland voorspoed en welvaart bracht. Moge deze materieele voorspoed en welvaart ook de vruchtbare bodem vormen, waarop goederen van nog hoogere waarde, zooals godsdienst en zedelijkheid, orde en beschaving zullen groeien en nog tot grooteren wasdom opbloeien.

Tot slot het portret van Sir HENRI W. A. DETERDING, de opperste chef, de algemeene directeur van de *Koninklijke*, de groote organisator, aan wiens leiding en stuwkracht deze maatschappij zeker voor een groot deel haar krachtigen groei en bloei te danken heeft.

Het was 5 minuten voor 12 uur toen de film geheel was afgedraaid en half één voor de meeste gasten weer thuis waren aangeland.

Aan de directie van de C. P. I. M. onzen beleefden dank voor de hoffelijke uitnoodiging en voor den leerzamen, gezelligen avond.

Berichten uit de Kolonie.

Frater Macarius. ✝.

Dinsdagmorgen 2 Juni overleed in het Blinden-Instituut Sint Henricus te Grave, na een kortstondige ziekte van 4 dagen (longontsteking) de Eerw. Frater Macarius, in de wereld genaamd Mart. Manders, geboortig van Deurne en oud 65 jaren. Bijna 46 jaren geleden werd hij opgenomen in de Congregatie van de Eerw. Fraters te Tilburg. Gedurende 27 jaren was hij werkzaam in de missie van Curaçao en sinds ongeveer 8 jaren te Grave gevestigd, waar hij in de borstelmakerij der blinden de leiding had.

Trust Maatschappij Curaçao II.

Door deze Mij werd bericht dat, overeenkomstig artikel 6 der voorwaarden van uitgifte der certificaten, uit het door de *Mijnmaatschappij Curaçao* over 1924 te harer beschikking gestelde, ten kantore der heeren Hope & Co., te Amsterdam, een terugbetaling van het kapitaal op de certificaten zal plaats vinden en wel op dividendbewijs no. 5 der bewijzen à 1 certificaat een bedrag van f 6.

Ontvangen.

Van de firma EDWARDS HENRIQUEZ & Co. alhier een paar reclamenotitieboekjes van de *Hapag linie* en een interessant boekje met de verschillende luchtlijnen van de *Scadta* in Colombia met vermelding van post- en reizigerstarieven enz.

De „Idoor."

Van een *spoedige* terugkomst alhier van de *Idoor*, zooals *La Cruz* berichtte, is bij den agent de firma EDWARDS HENRIQUEZ & Co. alhier niets bekend, evenmin dat het *reeds nu* vast staat of bij eventueele terugkomst de *Idoor* ook naar Bonaire zal vliegen.

Over den tocht van Curaçao naar Barranquilla op 6 Juli luidde het oordeel der reizigers: „Zooeven kwam de *Idoor* weer hier (Barranquilla) behouden aan, na een voorspoedige vlucht van vier uur. De medereizigers waren nog vol begeestering over dezen vliegtocht, die bijzonder prachtig was, begunstigd door het helderste weer en het vrije uitzicht op de *Sierra Nevada* en de blauwe zee."

KOLONIALE RAAD.
(Zitting van Maandagavond 20 Juli.)

Onder de ingekomen stukken, waarvan de Voorzitter melding maakte, bevond zich een verslag van de „*Woningcommissie*" door den Gouverneur met begeleidend schrijven overgelegd; voorts een kennisgeving, dat het ontwerp *Poenale sanctie op arbeidsovereenkomsten* door het Bestuur ingetrokken wordt; vervolgens een Missieve van den Minister betreffende het verschaffen van een krachtigen grondslag aan het Curaçaosche budget; verder het verslag van de *Algemeene Rekenkamer* over het jaar 1924 voor wat Curaçao aangaat.

De Voorzitter heette het lid DE LA TRY ELLIS wederom welkom in den Raad, waarop deze voor de tot hem gerichte woorden dankt.

Het lid DE VEER ABRAHAMSZ bracht verslag uit over het request van de **W. I. S. M.** en deelde namens de Commissie mede, dat door de wijziging, welke het ontwerp heeft ondergaan, gedeeltelijk aan het verzoek van requestrant is voldaan, terwijl het overigens als te laat ingediend, ter griffie behoort te worden gedeponeerd.

In behandeling komt nu het ontwerp *tot intrekking van de artikelen 97 en 98 van het Burgerlijk Wetboek*. Na een gedachtenwisseling waarbij door de leden H. J. BEAUJON en DE LA TRY ELLIS en Dr. J. B. GORSIRA, als gemachtigde van het Bestuur, werd deel genomen, wordt het ontwerp zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Een ontwerp tot herziening van het reglement van *de Curaçaosche Bank* wordt naar de afdeelingen verwezen.

Concurrentie.

Een telegram van deze week berichtte, dat volgens de *Arcus* groote phosphaatbeddingen ondekt zijn over een oppervlakte van 13.000 M2. op een afstand van 50 K.M. van Kaapstad.

Voor de ontwikkeling van den landbouw in Zuid-Afrika wordt deze ontdekking van groot belang beschouwd.

Indirect heeft Curaçao daar eveneens groot belang bij.

Behalve de oppervlakte zal natuurlijk door boringen moeten nagegaan worden tot hoe diep die lagen liggen, om ten naaste bij te kunnen berekenen hoeveel millioen ton er beschikbaar is. Verder van welk gehalte die phosphaat is, nl. 1ste of 2de kwal. Ten laatste of door een nationale wet die voorraad phosphaat uitsluitend voor

den landbouw van Zuid-Africa zal gereserveerd worden, of ook voor uitvoer op de Europeesche markt gebracht. Van de beantwoording van al deze vragen zal het afhangen of de phosphaat een mededinger van die van Santa Barbara zal worden.

Moordaanslag.

Zondagnamiddag tusschen 5 en 6 uur heeft er aan het Waaigat westelijk van de vleeschhal een gruwelijke misdaad plaats gehad. Een Venezolaan José Mujillo, heeft daar een winkeltje.

Op dat uur kwam een andere Venezolaan daar, zooals men beweert, onderhandelen over den verkoop van aardappelen. Beiden verkeerden in sterkte mate onder den invloed van sterken drank. Men verzekerde ons, dat de een tevoren een heele flesch cognac had leeg gedronken.

In ieder geval kwam het bij die onderhandeling tot een vrij heftige woordenwisseling, waarop de kooper den winkelier zijn dolkmes aan de binnenzijde van de linkerbovenarm plotte, zoodat de punt aan de achterzijde uitstak.

Aan de voorzijde was die wond zeker 10 c.M. lang. Vervolgens schijnt hij nog in het wilde er op los gestoken te hebben. Want aan den schouder en op de borst vertoonden zich nog twee steekwonden.

Door de politie werd ook nog een revolverkogel gevonden.

Sommige personen beweren, dat hij ook zijn revolver heeft getrokken en daarmee twee schoten gelost, zeker is het, dat geen dezer het slachtoffer getroffen heeft.

Volgens anderen heeft José met zijn revolver getracht zich te verdedigen. Doch het staat vast, dat de aanrander niet gewond werd.

Uitgeput door het enorm bloedverlies werd het slachtoffer in het Gasthuis gebracht en daar verbonden. In dezelfde nacht tegen 3 uur is hij aan die wonden overleden. De dader bevindt zich in arrest. Een revolver werd echter niet op hem gevonden.

Naar aanleiding hiervan veroorloven wij ons de volgende opmerking.

Algemeen bekend is, hoe lichtvaardig een Venezolaan zijn dolk of revolver trekt. Onze bevolking verkeert in den waan, dat al die vreemdelingen een dolkmes of revolver op na houden. Dat is natuurlijk in sterke mate overdreven. Doch dat verschillenden hunner dergelijke gevaarlijke wapenen in hun bezit hebben, is een feit.

Hier is het dragen van wapenen zonder verlof van den Procureur bij de wet verboden.

Waarom kan bij aankomst van die vreemdelingen niet hun koffer of zij zelven aan den lijve onderzocht worden of zij wapenen bij zich hebben en deze in beslag genomen en in bewaring gehouden tot ze weer het eiland verlaten.

Men behoeft toch niet bevreesd zijn daarmede te streng tegen dergelijke vreemdelingen op te treden. Ons eigen veiligheid gaat boven alles. En hoe streng wordt in Venezuela het douane onderzoek niet verricht, waarbij vergeleken het onze maar kinderspel is.

Wij hebben nu reeds genoeg voor-[illegible]zien, hoe lichtvaardig die [illegible] hun drift en wraaklust met mes of revolver koelen. En daartegen mogen wel maatregelen genomen worden.

Regen.

Zondagmorgen tegen het middaguur viel er in de stad een malsche regen van ongeveer 7 á 8 m.M., die hoogst welkom was.

Ook Woensdag vóór den middag pakten, bij een abnormale drukkende temperatuur en windstilte, zwarte wolken samen, die meer beloofden dan ze in werkelijkheid gaven. In de stad ten minste bleef het bij een klein buitje van weinig beteekenis.

Na den middag tusschen 3 en 4 uur kwam de Passaat weer doorzetten en frischte het wat op.

Evenwel in aanmerking genomen den tijd van het jaar zou men uit deze gunstige voorteekenen, reeds zoo vroeg wel eenige belofte voor de toekomst kunnen opmaken.

Gisteren vóór den middag kregen we een [illegible] van Woensdag. Doch het weer bleef drukkend warm.

Auto-ongeluk.

Woensdagmorgen nog vóór 8 uur reed op de *Koningin-Emmabrug* onverhoeds een auto tegen het houten trottoir op, bestemd voor voetgangers, drukte een vrouw tegen de ijzeren leuning van de brug aan, die daarbij aan het been verwond en inwendig gekneusd werd. Zij werd in het gasthuis opgenomen. Zelfs op trottoirs en vluchtheuvels is men tegenwoordig niet meer veilig voor het roekeloos rijden der chauffeurs. Dit laatste feit had plaats in de tegenwoordigheid van een police, van een loods en van een lid van den Kol. Raad. De loods H. VAN DER HOEVEN dwong den chauffeur achteruit te rijden, anders had hij met zijn auto nog bovendien over de arme vrouw heengereden. Het publiek zou het hoogelijk waardeeren, wanneer aan chauffeurs, die *door eigen schuld* ongelukken veroorzaken, door de justitie voor een jaar of langer hun rijbewijs ontnomen en zij voor een paar maanden in de gevangenis werden opgesloten, om de veiligheid van de straat en van het publiek beter te waarborgen.

Geridderd.

Door Z. M. Koning HAAKON van Noorwegen is aan den Heer MONTEFIORE L. MADURO, Consul van dat land alhier, het Officierskruis van de Koninklijke Orde van St. Olaf toegekend. Onze hartelijke gelukwenschen.

Liga Eucharistica.

A. s. Maandag 27 Juli 's avonds ten 8 uur wordt in de kerk van de H. Familie de gewone vergadering van de *Liga Eucharistica* gehouden, waartoe *alle* mannen van de beide parochies van Otrabanda dringend worden uitgenoodigd.

Vaarwel.

Wegens beëindiging van zijn dienstverband vertrekt a.s. Donderdag per *Stuyvesant* de Heer BAKKER, Directeur van Openbare Werken, weer naar Holland.

De Heer BAKKER heeft hier weinig gelegenheid gevonden zijn krachten te ontplooien. Doch hoogst dankbaar mogen wij hem zijn voor de prachtige asphaltwegen, die onder zijn leiding hier zijn gelegd, die tegenwoordig een sieraad zijn voor onze stad.

Wij zouden niets liever wenschen dat geleidelijk ook de andere straten zoo spoedig mogelijk volgens datzelfde systeem werden onder handen genomen.

Inspectie-Onderwijs.

Met de *Ina Vanterpool* vertrekt van daag de Eerw frater RADULFUS HERMUS, wnd. Inspecteur van het Onderwijs, naar de Bovenwindsche eilanden tot bezoek der scholen aldaar.

Nieuwe werkkrachten.

Met de *Ina Vanterpool* kwamen de vorige week hier van St. Eustatius 29 en van St. Martin 11 werklieden aan voor de Isla. Zij hebben zich contractueel persoonlijk en gezamenlijk voor dat werk verbonden. Het is te hopen, dat het geschikte werklui zullen zijn. Dan zullen er nog wel meer van daar overkomen.

Alastrim.

De toestand is onveranderd gebleven, inzoover, dat er deze week geen nieuwe lijders zijn bij gekomen. De overigen maakt het best. De ziekte heeft een heel goedaardig verloop.

Gestrand.

Vorige week Woensdag nacht ten 2 uur is het zeiljacht *Vencedora* (vroeger *Zurrah*) van Bonaire, eigendom van den Heer CH. PELEGRIN, op de hoogte van Newport gestrand.

De 3 passagiers en de bemanning werden gered. Het vaartuig had een lading whiskey voor een waarde van fl 50.000 aan boord. Alleen de deklading ± 400 kisten is reeds door een ander vaartuig overgenomen en in veiligheid gebracht. De *Atlas* heeft tot nu toe vergeefsche moeite gedaan om de *Vencedora* weer vlot te krijgen.

Men beschouwt het schip zoo goed als verloren. Het heeft een lek en maakt veel water.

Vormreis.

Door Z. D. H. Mgr. Vuylsteke werd bij zijn bezoek aan de Bovenwindsche eilanden en St. Barths. in het geheel aan 726 personen het H. Vormsel toegediend.

Een IJsfabriek.

Toevallig lazen we dezer dagen van een nieuw opgerichte ijsfabriek in een groote Hollandsche gemeente, die dagelijks 450 ijsstaven, elk van een Meter lang en 25 K.G. gewicht produceert.

Zulk een blok ijs van één M. lang en 25 K.G. zwaar wordt aan de afnemers geleverd tegen 50 cents. Die fabriek heeft daar ter plaatse geen concurrentie, zou dus den prijs ook gerust hooger kunen stellen. Die fabriek werkt eveneens door middel van het ammoniaksysteem. Het is waar, *hier* is het water duurder. Maar toch het verschil is te groot: 2 cts per kilo (dagelijks per truck gratis aan huis bezorgd) of 7 cts per pond.

Amerikaansche petroleumbelangen in Columbia.

De petroleumproductie van Columbia is tot nu toe zeer beperkt gebleven, tengevolge van de moeilijkheden aan het transport verbonden. Het eenige gebied, dat olie oplevert, dat der „Tropical Oil Company" (een dochteronderneming der „Standard Oil of New-Jersey") is gelegen op een afstand van ongeveer 400 mijlen van de kust en niet ver van de rivier de Magdalena. Deze laatste kan echter voor het vervoer niet dienen, zoodat men aangewezen is op een pijpleiding.

De „Andian National Corporation" diende in 1923 bij de Columbiaansche Regeering een project in voor den aanleg van zulk een leiding. De concessie werd verkregen, doch de voorwaarden, die het Columbiaansche Gouvernement stelde, werden door door de Maatschappij niet aanvaard. Eerst ongeveer een jaar later kwam men tot overeenstemming en het Uitvoerend Bewind heeft nu voor eenigen tijd een Commissie benoemd, die tezamen met de vertegenwoordigers der „Andian National Corporation" de zone zal vaststellen, waar de leiding gelegd zal worden.

Gelijkertijd zijn verzoeken ingekomen bij de Venezolaansche Regeering, om concessie te verkrijgen voor de constructie en exploitatie van een pijpleiding, die zoowel het Columbiaansche petroleumgebied als de velden van Maracaibo met de Caribische Zeekust zal verbinden. Het is de vraag, in hoeverre dit laatste plan verband houdt met het project der „Andian National Corporation."

Het Columbiaansche bekken ten Oosten van de Magdalenarivier sluit aan bij het grensgebied van de Perija, waar de Standard Oil of New Jersey concessies heeft en dit laatste weder aan de westelijk van het Maracaibomeer gelegen terreinen van de Venezuela Oil Concessions Ltd. De meeste economische wijze van aanleg eener pijpleiding zou dan ook zeer zeker zijn dwars door de verschillende terreinen naar een punt aan het meer van Maracaibo of nog beter aan de zeekust van Venezuela, om zoodoende de ondiepten aan den ingang van het meer te mijden.

In Columbia was men voor een jaar nog algemeen van oordeel, dat een der voornaamste doeleinden van den aanleg der pijpleiding door de Andian National Corp., was het oliestation Colon te voorzien, *hetwelk dan een Amerikaansche tegenhanger zou worden van Curaçao* en waarheen de aanvoeren snel en zonder betrekkelijk lange zeetransporten plaats zouden kunnen hebben.

Dat de bij de Venezolaansche Regeering ingediende concessie-aanvraag den aanleg van een pijpleiding beoogt geheel in aansluiting met die, waarvoor men nu in Columbia een strook zal gaan traceeren, is dan ook niet aan te nemen, en er is meer voor te zeggen, dat het hier twee afzonderlijke plannen betreft. De petroleumbelangen in Columbia zijn evenwel zuiver Amerikaansch en deze zullen toch op zijn minst moeten medewerken, wil een project, als dat onlangs bij de Venezolaansche Regeering ingediend, tot stand kunnen komen.

(Mededeeling van Hr. Ms. Gezantschap te Caracas.)

Officieele Berichten.

De heer Dr. W. Ch. de la Try Ellis lid van het Hof van Justitie in Curaçao, is in activiteit hersteld.

Aan den Gouvernements-geneeskundige op St. Eustatius N. P. Liles is ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Mej. L. Henriquez is tijdelijk benoemd tot vakonderwijzeres aan de Emmaschool op Curaçao.

De Hoofdagent van politie W. M. Koenen is in activiteit hersteld.

De Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin-Moeder op Zondag, den 2den Augustus a.s., bij zonsopgang de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland, en op de gouvernementsvaartuigen zullen worden geheschen, en met zonsondergang zullen worden gestreken.

De fuselier Adolfo Leon Dewindt is werkzaam gesteld bij de politie als tijdelijk agent 2de klasse.

Aan den heer Dr. C. S. Gorsira, Voorzitter van het Hof van Justitie in Curaçao, is, om andere redenen dan ziekte, dertig dagen vrijstelling van dienst verleend, met vergunning om zich naar het buitenland te begeven.

In de Examencommissie tot het afnemen in September 1925 van de verschillende onderwijzers-examens op Curaçao zijn benoemd:

de Inspecteur van het Onderwijs tot lid en voorzitter; tot leden: Mevr. J. S. G. Haaven-Spit, hoofd der Wilhelminaschool, Mej. M. C. ten Bosch, hoofd eener Bijzondere M. U. L. O. school voor meisjes (St. Martinusgesticht); Mevr. Geldof-Dees, benoemd onderwijzeres aan de Wilhelminaschool; Mej. J. Groen, vakonderwijzer voor de Engelsche taal aan de Wilhelminaschool; en de Heeren W. M. Mimpen, hoofd eener Bijzondere M. U. L. O. school voor Jongens (St. Thomascollege) en A. J. van Ierland, onderwijzer 1e klasse aan het St. Thomascollege.

Tot plaatsvervangende leden: de Heeren M. M. Römer, vakonderwijzer voor de Spaansche taal en F. J. A. Jansen, onderwijzer 1e klasse aan het St. Thomascollege.

Correspondentie.

AAN J. Wij ontvingen uw art. eerst gisteren morgen, toen er geen plaatsruimte meer over was.

Het is tegen alle regels in, dat de Redactie stukken opneemt van personen, die haar geheel en al onbekend zijn. Dit sluit nog niet in, dat ook uw naam gepubliceerd wordt. Gelieve dus eerst uw naam op te geven.

Is het evenwel nog wel noodig na lezing van art. *Onze Oeververbinding* in dit nummer, nog uw art. te plaatsen?

Openbare School.

Binnenkort wordt alhier verwacht Mevr. GELDOF-DEES, benoemd onderwijzeres aan de Wilhelminaschool.

Regenbak-Penweg.

Het is te betreuren, dat het Gouvernement, de werken die met groote kosten tot stand zijn gebracht, niet beter in goeden staat bewaart, en zorg draagt voor het onderhoud er van.

De mooie regenbak achteraan op de Penweg moet zijn watervangst hebben van het omliggend gecementeerd terrein. Het komt er natuurlijk op aan dit terrein rein en zuiver te houden, anders zou die regenbak nog wel een haard kunnen worden van typhus- en dysenteriebacillen. Wat zien we nu? Door de zeer gebrekkige afsluiting is dat terrein geworden tot een *rendez vous* van honden, katten en geiten, die dag en nacht daar allerlei ongerechtigheid uitvoeren. De geiten gebruiken de beide bakjes in het toevoerkanaal vlak vóór den regenbak, waarin het water moet bezinken, als drinkbak, en bevuilen tegelijk het toevoerkanaal. Ook de poort, die toegang geeft tot het terrein, heeft geen afsluiting en iedereen dringt er binnen. Vele menschen in den omtrek durven dat water niet anders te gebruiken dan om hun kleeren te wasschen. Wat toch niet de bedoeling is geweest bij het bouwen van dien regenbak.

ALLERLEI.

De Katholieke Universiteit te Washington.

Naar uit Washington wordt gemeld, heeft Kardinaal HAYES, de aartsbisschop van New-York, den eersten steen gelegd voor 't nieuwe gebouw der Katholieke Universiteitsbibliotheek aldaar. Het pand biedt ruimte voor minstens een millioen banden.

Het geld voor dit gebouw ten bedrage van 500.000 dollar werd geschonken door een weldoener uit Denver (Colorado).

De grootste vuurtoren.

De vuurtoren van Mont Afrique bij Dyon, de grootste van de wereld, is kort geleden voor 't eerst aangestoken. De lamp heeft een lichtsterkte van 874 millioen kaarsen. Het licht is bij helder weer zichtbaar op 300 mijlen en bij mist op 100. Het plan is er de luchtroute Parijs—Algiers mede te verlichten.

De rijkste Universiteit.

De Universiteit van Texas in de Ver. Staten is eigenares van ruim 2 millioen acres grond, waarvan 100.000 acres petroleum produceeren. 's Maandelijks trekt deze Universiteit uit deze bezittingen aan financieele baten de kapitale som van 50000 dollars.

Tegen de burgerlijke vrijheid.

Door den Staat Delaware (Ver.Staten) is een wet uitgevaardigd, waarbij op *alle* openbare scholen de lezing van den protestantschen bijbel verplichtend wordt gesteld. Door de Amerikaansche Unie tot verdediging de burgerlijke vrijheid wordt deze wet bestreden als inconstitutioneel.

Radio-ontvangst zonder anoden-batterij.

De heer A. MULDER heeft in zijn radio-inrichting aan de v. d. Brugghenstraat te Nijmegen een toestel gedemonsteerd, dat de anodenbatterij kan vervangen.

Het toestel, dat de heer Mulder heeft geconstrueerd is een transformator in zakformaat. Men sluit dat met een steker aan op de lichtleiding, waarna de wisselstroom wordt omgezet in gelijkstroom. De spanning kan met een knop worden geregeld. Een vinding met een toekomst.

Een reservoir voor Theems-water.

De Koning van Engeland heeft Zaterdag 13 Juni een van de grootste kunstmatige waterreservoirs in de wereld te Littleton bij Staines geopend.

Het reservoir zal den voorraad aan Theems-water in de reservoirs van de metropolitaansche watervoorraden met bijkans 50 pCt. vergrooten en het mogelijk maken Londen vele weken achtereen 250 millioen gallons water daags te verschaffen. Tien jaar geleden is men met den bouw van het reservoir begonnen, en van 1916 tot 1919 heeft het werk wegens den oorlog stilgestaan. De totale capaciteit bedraagt 6 milliard 750 millioen gallons.

De kosten hebben in het geheel 2 millioen 50 duizend pond bedragen. Het water erin wordt geleverd door den bovenloop van de Theems.

Maduro's Bank
Curaçao.

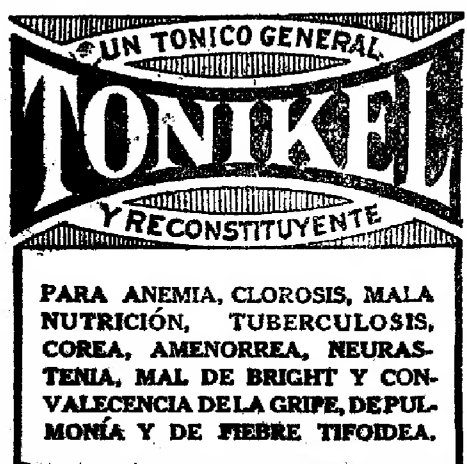
Volgestort Kapitaal en Reserve fls 1.500.000

Koopt en verkoopt wissels,
buitenlandsch bankpapier, coupons,
gemunt goud en zilver.
Neemt gelden á depósito en opent
chequerekeningen met rente-vergoeding.
Verschaft Reiswissels, Credietbrieven,
Circulaire Credietbrieven.
Telegrafische Uitbetalingen.

Safe-loketten — Spaarbank.

Wilt gij goed en goedkoop rooken ? ? ?
koopt dan uwe sigaren bij
ELLIS & DANIA.
Ook kunt u daar van alles krijgen tegen zeer lage prijzen.
De winkel, die goedkooper dan 't goedkoopst verkoopt.
Komt en overtuigt u, of
bel Telefoon No. 423.

Billijke prijzen — Prompte bediening

PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DEPULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

Mensing & C°.

Vertegenwoordigers.

Dodge Brothers
SPECIAL
TOURING CAR

A family vehicle in the best sense of the word.

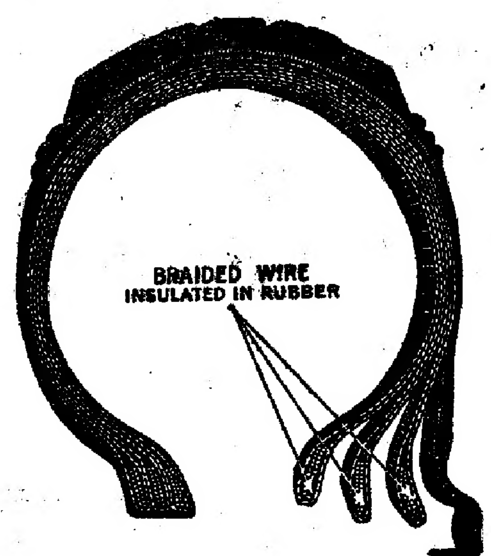
Economical to own, easy to drive, comfortable to ride in and smartly equipped with many attractive special features.

MADURO Jr. & Co. (dealers)
Curaçao.

3—3

The New Kelly Flexible Cord

Kelly Springfield Tire Co.

THE construction of the Kelly Flexible Cord is different from that of any other tire on the market. It is this difference—the building of the bead as an integral part of the tire instead of as a separate unit fastened in—that for the first time makes possible a tire that is *both* rugged *and* flexible. The ruggedness means mileage. The flexibility means easy riding. That is why the Flexible Cord is by far the best tire Kelly has ever built.

MADURO Jr. Co. (dealers)

3—3 Curaçao.

MOUSON'S Dental Creams,

zuiver en verfrisschend van smaak.

en

Shaving Sticks

aangenaam en verzachtend voor de huid. 5-5

Overal verkrijgbaar.

Compañia Trasatlantica

El Vapor

„BUENOS AIRES“

se espera del Pacifico via Colon y Pto Colombia alrededor del 27 de Junio y seguirá el mismo día a Pto. Cabello, La Guaira, San Juan Tenerife, Cadiz y Barcelona.

El vapor

„LEON XIII“

se espera el 12 de Junio de Europa via Cuba y Venezuela, para seguir el mismo dia al Pacifico via Pto Colombia y Colon.

Ambos vapores aceptan carga i pasajeros.

Los Agentes.
S. E. L. MADURO & SONS.

RED „D" LINE OF STEAMSHIPS.

REGULAR SERVICE BETWEEN NEW YORK, PTO RICO, CURAÇAO AND VENEZUELA.

SAILINGS DURING JULY.

1925		S.S. Carabobo	S.S. Maracaib	S.S. Tachira	S.S. Caracas	S.S. Trujillo
Leave	NEW YORK	July 1	July 11	July 15	July 22	July 29
Arrive	SAN JUAN	„ 6	„	„ 21	„ 27	Aug. 4
Leave	„	„ 6	„	„ 22	„ 27	„ 5
Arrive	CURAÇAO	...	...	...	„ 30	...
Leave	„	...	...	...	„ 30	...
Arrive	PTO CABELLO	...	...	...	„ 31	...
Leave	„	...	...	...	„ 31	...
Arrive	LA GUAIRA	July 8	July 19	July 24	Aug. 1	Aug. 7
Leave	„	„ 9	„ 20	„ 25	„ 4	„ 8
Arrive	PTO CABELLO	„ 10	...	...	„ 5	...
Leave	„	„ 10	...	...	„ 6	...
Arrive	CURAÇAO	„ 11	July 21	July 26	„ 7	Aug. 9
Leave	„	„ 11	„ 21	„ 26	„ 7	„ 9
Arrive	MARACAIBO	„ 12	„ 22	„ 27	...	„ 10
Leave	„	„ 16	„ 25	Aug. 1	...	„ 15
Arrive	CURAÇAO	„ 17	„ 26	„ 2	...	„ 16
Leave	„	„ 17	„ 26	„ 2	...	„ 16
Arrive	PTO CABELLO	„ 18	...	...	...	...
Leave	„	„ 18	...	...	...	...
Arrive	LA GUAYRA	„ 19	July 27	Aug. 3	Aug. 8	Aug. 17
Leave	„	„ 20	„ 27	„ 3	„ 8	„ 17
Arrive	SAN JUAN	„ 22	„ 29	„ 5	„ 10	„ 19
Leave	„	„ 22	„ 30	„ 6	„ 12	„ 20
Arrive	NEW YORK	„ 27	Aug. 5	„ 12	„ 17	„ 26

S.S. "Merida" connecting with S.S. "Caracas" sails from Curaçao for Maracaibo July 30, Sept. 3, and Oct. 8, returning sails from Maracaibo Aug. 5, Sept. 9 and Oct. 14.
For further particulars apply to

S. E. L. MADURO & SONS.
Agents.

In de Botica Nacional

van Edmund Jacobsen

is verkrijgbaar:

Chocolade van de Fabrikanten Pascall, Fry Cadbury en Reichardt, per pond en in Fantasiedoosjes, Caramels, zure bonbons, bitter- en melkchocolade, in tabletten en rollen, alle soorten beschuiten in blikken en per pond, verschillende soorten van wijnen, *Fransche* roode wijn St. Estèphe, Graves, St. Emilion, Haut Médoc, Pommard, Champagne Carte rouge en blanche, *Italiaansche* Vermouth, Ganica wit en geel, Moscato, Pasto, *Spaansche* wijnen Oude Jerez, Malaga, Madeira, Moscatel en Portwijn, Staalwijn, Whisky King George en John Walker, Cognac Hennesey, *Likeuren*, echte Curaçao-Likeur, Citroenbitter, Cherry Cordial, Anis de la Cepa, Ponche Crema, Advocaat, Crême de Cacao, alle soorten van Sigaren en Cigaretten, groote keuze van Parfumeriën, Eau de Cologne, etc., etc., Poeder en Zeepen.

The best whisky imported on the Island.

HARVEY'S SPECIAL SCOTCH WHISKY

Mensing & C°
Agents.

Met de laatste boot een grooten voorraad ontvangen.

HEINEKEN'S BIER
BOUWERIJEN AMSTERDAM EN ROTTERDAM

Agenten: MENSING & Co.

DURANTE LA ESTACION CALUROSA
cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.
REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.

Salvitae

HÍGADO, y los
RIÑONES
DIGESTIÓN, limpia y
el CONDUCTO INTESTINAL
elimina el ÁCIDO URICO,
la POSTRACIÓN y la

HULSTKAMP-JENEVER IS DE BESTE.

HULSTKAMP'S OUDE GENEVER

Vertegenwoordigers: MENSING & Co.

Regent

SOLE IMPORTERS:
MENSING & Co.

DIT

merk en geen ander

BLIKGROENTEN

merk

„MOLEN"

fabrikaat der firma
TIELEMAN & DROS-LEIDEN

Agenten: MENSING & Co.

Met het S.S. Crijnssen is wederom een nieuwe voorraad aangekomen

WASCANA

Het schitterendste en meest gezochte sigarenfabrikaat in Holland en Ned. Oost-Indië is dat van de Sigarenfabriek „Wascana," KAMPEN (Holland)
Vertegenwoordigers voor CURAÇAO: MENSING & Co.

Te Koop

bij den Heer **R. Th. Palm** *twee tweedehands piano's zoo goed als nieuw.*

Merk: Rachals en Pleyel.

4 *Yzerstraat. 40. Otrabanda*